

II

Ova Odluka stupa na snagu osmog dana od dana donošenja a objaviće se u „Službenom listu Grada Novog Pazara“.

SKUPŠTINA GRADA NOVOG PAZARA

Broj: 320-24/18

U Novom Pazaru, 02.07.2018. godine

**PREDSEDNICA,
Ifeta Radončić, dipl.ecc**

O D L U K U O USVAJANJU PROGRAMA MERA PODRŠKE ZA SPROVOĐENJE POLJOPRIVREDNE POLITIKE I POLITIKE RURALNOG RAZVOJA GRADA NOVOG PAZARA, ZA PERIOD 2018. GODINU

I

Usvaja se Program mera podrške za sprovođenje poljoprivredne politike i politike ruralnog razvoja Grada Novog Pazara, za period 2018. godinu, a na osnovu prethodno dobijene saglasnosti Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede.

II

Ova Odluka stupa na snagu osmog dana od dana donošenja a objaviće se u „Službenom listu Grada Novog Pazara“.

I

Usvaja se Program mera podrške za sprovođenje poljoprivredne politike i politike ruralnog razvoja Grada Novog Pazara, za period 2018. godinu, a na osnovu prethodno dobijene saglasnosti Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede.

Na osnovu člana 13. Zakona o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju („Službeni Glasnik RS“, br. 10/2013, 142/2014, 103/15, 101/16), Odluke o Budžetu grada Novog Pazara za 2018. godinu br. 400/25/17 od 18.12.2017. godine („Službeni list Grada Novog Pazara“ br. 10/17) a na osnovu predhodno dobijene saglasnosti Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede broj: 320-00-03792/18-09, Skupština Grada Novog Pazara na sednici održanoj, 02.07.2018. godine donela je

**PROGRAM
PODRŠKE ZA SPROVOĐENJE
POLJOPRIVREDNE POLITIKE
I POLITIKE RURALNOG RAZVOJA
GRADA NOVOG PAZARA
ZA 2018. GODINU**

**I OPŠTE INFORMACIJE I
TABELARNI PRIKAZ PLANIRANIH
MERA**

Analiza postojećeg stanja

**Geografske i administrativne
karakteristike:**

Grad Novi Pazar se nalazi u zapadnoj Srbiji, pripada Raškom okrugu zajedno sa opštinama Krljevo, Tutin, Raška, Vrnjačka banja. Graniči se sa opštinama: Sjenica, Tutin, Leposavić, Ivanjica. Novi Pazar je udaljen 270 km od Beograda Ibarskom magistralom.

Novi Pazar je jedan od važnijih centara na ibarskoj magistrali, a sa vrlo frekventnim saobraćajnicama povezan je sa Beogradom, Podgoricom i Prištinom.

Nalazi se na 25. kilometru trase budućeg autoputa Beograd - južni Jadran.

Površina opštine je 742 km² na nadmorskoj visini od 496 metra.

Na području grada postoji 99 katastarskih opština i to:

KO Novi Pazar, KO Aluloviće, KO Bajevica, KO Banja, KO Bare, KO Batnjik, KO Bekova, KO Bele Vode, KO Boturovina, KO Brđani, KO Brestovo, KO Varevo, KO Vever, KO Vidovo, KO Vitkoviće, KO Vojkoviće, KO Vojniće, KO Vranovina, KO Vučiniće, KO Vučija lokva, KO Golice, KO Goševo, KO Gračane, KO Grubetiće, KO Deževa, KO Dojinoviće, KO Dolac, KO Doljani, KO Dragočevo, KO Drmaniće, KO Žunjeviće, KO Zabrđe, KO Zlatare, KO Ivanča, KO Izbice, KO Javor, KO Janča, KO Jova, KO Kašalj, KO Kovačevo, KO Kožlje, KO Korivnica, KO Kosuriće, KOKruševo, KO Kuzmičevo, KO Leča, KO Lopužnje, KO Lukare, KO Lukarsko Goševo, KO Lukocrevo, KO Miščiće, KO Mur, KO Mur 01, KO Muhovo, KO Negotinac, KO Odojeviće, KO Okosce, KO Osaonica, KO Oholje, KO Pavlje, KO Paralovo, KO Pasji Potok, KO Pilareta, KO Pobrđe, KO Požega, KO Požežina, KO Polokce, KO Pope, KO Postenje, KO Prćenova, KO Pustovlah, KO Radaljica, KO Rajetiće, KO Rajkoviće, KO Rajčinoviće, KO R. Trnava, KO Rakovac, KO Rast, KO Sebečevo, KO Sitniče, KO Skukovo, KO Slatina, KO Smilov laz KO C. Tušimlja, KO Stradovo, KO Sudsko selo, KO Tenkovo, KO Trnava, KO Cokoviće KO Čašić Dolac, KO Šavci, KO Šaronje, KO Štitare .

Prirodni uslovi i životna sredina:

Na području Novog Pazara dominira brdski tip reljefa, ali su prisutni i planinski predeli, koji se pružaju južnom i severnom stranom teritorije. U neposrednoj blizini se nalaze Pešterska visoravan, Kopaonik, Golija, Mokra gora i Rogozna.

Kote terena se kreću od 500-1500 metara nadmorske visine. Poljoprivredni rejonu su izdvojeni prema kotama terena. Ravničarsko-dolinski, odnosno stočarsko-ratarski rejon obuhvata terene do 800 metara nadmorske visine na kojima su locirana najkvalitetnija zemljišta bez većih ograničenja za realizaciju poljoprivrednih delatnosti. Planinsko brežuljkasti, odnosno stočarsko-voćarsko rejon prostire se središnjim delom planinskog područja, na kojima su najzastupljenija zemljišta V-VII bonitetne klase, pašnjaci, prirodne livade.

Ukupna površina zemljišta na području grada Novog Pazara iznosi 18589,66 ha.

Prema pedološkoj karti koju je dao Institut za zemljište iz Beograda, na teritoriji grada Novog Pazara, u okviru dve osnovne klase (automorfna i hidromorfna) zastupljena su sledeća zemljišta: smonica, aluvijalno-livadski crnica, gajnjača, gajnjača u lesiviranju, smeđe rudo zemljište na peščaru, deluvijum u opodzoljavanju, erodirano-parapodzolasto zemljište, aluvijalni nanos ilovasti, aluvijalni nanos glinoviti, aluvijalni nanos zabaren i smeđe skeletoidno zemljište na škriljcima⁸.

Po zastupljenosti klasa zemljišta, manji deo pripada kategoriji obradivog zemljišta, s obzirom da 90% ukupnih površina grada čine zemljišta IV-VIII klase boniteta, dok se manji deo površina I i III klase boniteta.

Klima - Kompleks fizičko-geografskih uslova na teritoriji grada Novog Pazara uslovljava stvaranje **umereno - kontinentalne klime** koja se odlikuje većim godišnjim kolebanjima temperature, sa često izraženim ekstremnim temperaturnim vrednostima. Sa stanovišta poljoprivrede, takvi uslovi odgovaraju stočarskoj proizvodnji, kao i proizvodnji voća (šljiva, jabuka) i ratarskih useva (pšenica, kukuruz, ječam, ovas).

Vode - Grad Novi Pazara se može pohvaliti brojnim izvorima termalnih i mineralnih voda a najpoznatiji su Novopazarska banja, Rajčinovička banja, Slatinska, Deževski kiseljak. Takođe na ovoj teritoriji se nalaze slivovi pet reka Raške, Jošanice, Deževske, Ljudske i Trnavice.

Šume - Na teritoriji grada Novog Pazara šume se prostiru na 37.565 ha, što čini 51% ukupnih površina teritorije grada. Šume u državnom vlasništvu pokrivaju 10.706 hektara, a šume u privatnom vlasništvu 26,859 hektara.

Biljni i životinjski svet - Na osnovu prikazivanja distribucije biodiverziteta prema geografskoj rejonizaciji teritorija, grad Novi Pazar pripada regionu Zapadne Srbije. **Biljni svet** - Poljoprivredne površine čine oko 50% teritorije grada Novog Pazara, pa je prirodna vegetacija ograničena na delove pod šumom, pašnjacima i livadama. **životinjski svet** - Vrste divljih životinja koje preovlađuju su zečevi, lisice, vukovi, divlje svinje. Ptičje zajednice uključuju ptice selice kao što su laste i rode. Vrste koje preovlađuju u smislu lova su prepelice i fazani. Riblje zajednice znatno zavise od količine i kvaliteta vode u rekama i potocima.

Stanje i trendovi u ruralnom području

Demografske karakteristike i trendovi:

Struktura i broj stanovništva Prema popisu stanovništva iz 2011. godine, ukupan broj stanovnika grada Novog Pazara iznosi 104.674 stanovnika, sa prosečnom gustinom naseljenosti od 141 st/km². U strukturi stanovništva, broj stanovnika ispod 17 godina iznosi 29.533, od 15-64 godina 69.606 i od 15-18 godina 6.245 stanovnik. Prosečna starost stanovništva iznosi 33,5 godina. Broj punoletnih stanovnika 72 % od ukupnog broja stanovnika.

Što se tiče demografskih tendencija u tabeli br.1 je prikazana promena broja stanovnika, po podacima popisa stanovništva iz 2002 i 2011. godine. Analizom tabele može se zaključiti da se ukupan broj stanovnika povećao za 18733.

**Tabela br. 1-
Broj stanovnika Novog Pazara**

Redni broj	Naseljeno mesto	Broj stanovnika					
		2002 godina	% od ukupnog broja stanovn.	2011. godina	% od ukupnog broja stanovn.	površina km ²	povećanje/smanjenje br. stanovn.
1.	Aluloviće	362	0,42	314	0,31	10,22	-48
2.	Bajeвица	563	0,65	537	0,53	5,13	-26
3.	Banja	466	0,54	566	0,56	3,47	+100
4.	Bare	36	0,04	39	0,04	5,66	+3
5.	Batnjik	58	0,07	79	0,08	4,31	+21
6.	Bekova	116	0,13	79	0,08	15,31	-37
7.	Bele vode	872	1,01	893	0,89	14,42	+21
8.	Boturovina	218	0,25	198	0,20	3,83	-20
9.	Brđani	195	0,23	137	0,14	17,00	-58
10.	Brestovo	5	0,01	0	0	3,87	-5
11.	Varevo	501	0,58	604	0,60	2,67	+103
12.	Vever	18	0,02	9	0,01	3,66	-9
13.	Vidovo	90	0,10	91	0,09	2,46	+1
14.	Vitkoviće	30	0,03	36	0,04	8,41	+6
15.	Vojkoviće	36	0,04	20	0,02	13,89	-16
16.	Vojniće	115	0,13	197	0,20	3,37	+82
17.	Vranovina	274	0,32	284	0,28	10,13	+10
18.	Vučiniće	245	0,28	146	0,15	18,72	-99
19.	Vučija lokva	15	0,02	7	0,01	10,70	-8
20.	Golice	64	0,07	48	0,05	6,30	-16
21.	Gornja Tušimlja	33	0,04	18	0,02	3,50	-15
22.	Goševo	50	0,06	30	0,03	15,16	-20
23.	Građanoviće	19	0,02	11	0,01	3,66	-8
24.	Gračane	28	0,03	19	0,02	6,37	-9
25.	Grubetiće	259	0,30	148	0,15	13,04	-111
26.	Deževa	238	0,28	288	0,29	2,06	+50
27.	Dojinoviće	120	0,14	49	0,05	4,63	-71

28.	Dolac	87	0,10	66	0,07	11,23	-21
29.	Doljani	89	0,10	127	0,13	5,20	+38
30.	Dragočevo	112	0,13	86	0,09	8,41	-26
31.	Dramiće	80	0,09	50	0,05	8,14	-30
32.	Žunjeviće	211	0,25	363	0,36	17,10	+152
33.	Zabrđe	49	0,06	41	0,04	6,02	-8
34.	Zlatare	12	0,01	9	0,01	3,10	-3
35.	Ivanča	813	0,95	1038	1,03	2,24	+225
36.	Izbice	1949	2,27	1596	1,59	17,57	-353
37.	Jblanica	27	0,03	17	0,02	4,03	-10
38.	Javor	18	0,02	9	0,01	7,40	-9
39.	Janča	332	0,39	526	0,52	14,55	+194
40.	Jova	21	0,02	15	0,01	7,67	-6
41.	Kašalj	35	0,04	19	0,02	8,00	-16
42.	Kovačevo	243	0,28	240	0,24	8,00	-3
43.	Kožlje	618	0,72	577	0,57	8,96	-41
44.	Koprivnica	12	0,01	86	0,09	4,46	+74
45.	Kosuriće	125	0,15	90	0,09	8,09	-35
46.	Kruševo	486	0,57	425	0,42	7,63	-161
47.	Kuzmičevo	133	0,15	99	0,10	8,94	-34
48.	Leča	319	0,37	327	0,33	19,21	+8
49.	Lopužnje	70	0,08	36	0,04	11,13	-34
50.	Lukare	489	0,57	415	0,41	11,59	-74
51.	Lukarsko Goševo	850	0,99	757	0,75	12,23	-93
52.	Lukocrevo	186	0,22	132	0,13	5,44	-54
53.	Miščiće	231	0,27	202	0,20	2,69	-29
54.	Mur	3462	4,03	4169	4,15	7,57	+707
55.	Muhovo	545	0,63	705	0,70	25,38	+160
56.	Negotinac	26	0,03	10	0,01	4,02	-16
57.	Novi Pazar	54604	63,50	66527	66,26	15,28	+11923
58.	Odojeviće	50	0,06	15	0,01	13,44	-35
59.	Okose	36	0,04	26	0,03	1,88	-10
60.	Osaonica	284	0,33	146	0,15	11,73	-138
61.	Osoje	966	1,12	1686	1,68	4,28	+720
62.	Oholje	179	0,21	134	0,13	5,10	-45
63.	Pavlje	178	0,21	134	0,13	7,28	-44
64.	Paralovo	982	1,14	1333	1,33	3,32	+351
65.	Pasji potok	42	0,05	13	0,01	8,72	-29
66.	Pilareta	26	0,03	6	0,01	1,02	-20
67.	Pobrđe	2176	2,53	2889	2,88	2,60	+713
68.	Požega	523	0,61	513	0,51	7,25	-10
69.	Požezina	251	0,29	144	0,14	3,76	-107

70.	Polokce	117	0,14	83	0,08	5,69	-34
71.	Pope	83	0,10	69	0,07	0,07	-14
72.	Postenje	3471	4,03	3930	3,91	9,91	+459
73.	Prćenova	159	0,18	177	0,18	2,18	+18
74.	Pusta Tušimlja	53	0,06	18	0,02	0,02	-35
75.	Pustovlah	28	0,03	6	0,01	2,01	-22
76.	Radaljica	152	0,18	99	0,01	2,02	-53
77.	Rajetiće	63	0,07	30	0,03	1,03	-33
78.	Rajkoviće	29	0,03	17	0,02	2,02	-12
79.	Rajčinoviće	537	0,62	659	0,66	0,66	+122
80.	Rajčinovička Trnava	208	0,24	189	0,19	3,19	-19
81.	Rakovac	21	0,02	7	0,01	0,05	-14
82.	Rast	51	0,06	50	0,05	3,05	-1
83.	Sebečevo	897	1,04	886	0,88	5,89	-11
84.	Sitniće	778	0,90	876	0,87	0,89	+98
85.	Skukovo	23	0,02	17	0,02	10,02	-6
86.	Slatina	297	0,35	245	0,25	1,25	-52
87.	Smilov laz	8	0,01	0	0	5,00	-8
88.	Srednja Tušimlja	40	0,05	14	0,01	3,02	-26
89.	Stradovo	19	0,02	12	0,01	0,02	-7
90.	Sudsko selo	87	0,10	67	0,07	0,08	-20
91.	Tenkovo	89	0,10	75	0,07	0,07	-24
92.	Trnava	694	0,81	946	0,94	4,95	+252
93.	Tunovo	128	0,15	90	0,09	6,09	-38
94.	Hotkovo	193	0,22	282	0,28	0,38	+89
95.	Cokoviće	20	0,02	7	0,01	2,05	-13
96.	Čašić Dolac	76	0,09	177	0,18	11,22	+101
97.	Šavci	247	0,29	330	0,33	1,24	+83
98.	Šaronje	398	0,46	299	0,30	5,56	-99
99.	Štitare	77	0,09	100	0,10	6,52	+23
	Ukupno	85996	100	104674	100		+18733

*Izvor: popisi stanovništva
2002. i 2011.godine*

Diverzifikacija ruralne ekonomije: Ruralna infrastruktura:

Kada je reč o diverzifikaciji ruralne ekonomije može se zaključiti da je privredna delatnost u gradu Novom Pazaru raznovrsna.

Najznačajnije privredne delatnosti su trgovina, tekstilna, drvna i prerađivačka industrija. Pored toga na teritoriji grada registrovano je 1217 privrednih društava i 3.254 preduzetnika, čije se delatnosti kreću od poljorivredne i prehrambene delatnosti, zanatskih i uslužnih delatnosti, trgovine.

Kada se radi o poljoprivrednoj proizvodnji, može se konstatovati da dominiraju sitni, nespecijalizovani poljoprivredni proizvođači bez jasne poslovne i tržišne orijentacije. Rezultat ovakve proizvodne strukture i slabe uređenosti su niski i neredovni prihodi uz odsustvo ozbiljnog planiranja, razvoja i većih investicija.

Po popisu poljoprivrede iz 2012. godine, na teritoriji grada Novog Pazara je evidentirano 5.044 poljoprivrednih gazdinstava.

Tabela br.2 - Struktura stanovništva prema ekonomskoj aktivnosti i starosti

Starost	Ukupan broj stanovnika	Ekonomski aktivno stanovništvo			Ekonomski neaktivno stanovništvo	
		ukupno	zaposleno	nezaposleno	ukupno	od 15 godina i više
	104674	69606	19636	18408	33.000	24.710
<15						
Do 6	10.730					
15-29	23174					
15-64	69606					
>65	2645					

Izvor: Popis stanovništva 2011. Godine

Za grad Novi Pazar se može reći da ima slabo razvijenu infrastrukturu, što je jednim delom posledica lošeg geografskog položaja, ali i niskih ulaganja u istu u ranijem periodu.

Putna mreža - Ukupna dužina putne mreže na teritoriji grada Novog Pazara je 740 km. Preko njene teritorije prolaze dva državna put prvog reda, magistralni put M-22 –Ibarska magistrala i M-8. Ukupna dužina regionalnih puteva na teritoriji opštine iznosi 101 km čini 13,5 %. Ukupna dužina lokalnih(nekategorisanih) puteva iznosi 735 km. Sa savremenim kolovoznim zastorom je 158 km, magistralni putevi 58 km.

Fiksna telefonija i poštanske usluge - Telekomunikaciona mreža u naseljima Novog Pazara je uglavnom nadzemna, a manjim delom podzemna. Mreža fiksne telefonije je zadovoljavajućeg kvaliteta i u dosta je boljem stanju od mreža u okolnim opštinama.

Mobilna telefonija - Unutar teritorije grada Novog Pazara prisutni su svi operateri koji posluju na teritoriji Republike (Telekom Srbije A.D., Telenor i VIP). Pokrivenost teritorije signalom i sama jačina signala operatera mobilne telefonije je u globalu zadovoljavajuća.

Vodosnabdevanje - Organizovano javno vodosnabdevanje vrši se iz prirodnog izvora reke Raške. Kvalitet proizvedene pijaće vode je zadovoljavajućeg kvaliteta.

Aktivnosti vodosnabdevanja su u nadležnosti JKP Vodovod i kanalizacija, za obavljanje komunalne delatnosti – JKP Vodovod i kanalizacija Novi Pazar. Ukupna dužina vodovodne mreže iznosi oko 240 km i 19870 priključaka. Na teritoriji mesnih zajednica funkcionišu manji seoski vodovodi, koji nisu u sistemu redovne kontrole kavaliteta vode. Takođe, neki delovi opštine još uvek nemaju organizovano snabdevanje vodom, a lokalno stanovništvo se njom snabdeva najčešće iz sopstvenih bunara.

Kanalisanje otpadnih voda - Kanalizaciona mreža (komunalna i atmosferskih otpadnih voda) postoji samo na teritoriji grada Novog Pazara. Kanalizaciona mreža se proteže dužinom od oko 152km i 16.000 priključaka. Sela na teritoriji grada Novog Pazara nemaju izgrađenu kanalizacionu mrežu. Fekalne vode domaćinstava se odlažu u septičke jame. Površinske vode (atmosferske) se odvođe sistemom otvorenih kanala i zatvorenim sistemom kanalizacije u glavni kanal ili u reku Rašku.

Pokazatelji razvoja poljoprivrede

Poljoprivredno zemljište:

Područje grada Novog Pazara je karakteristično po značajnom procentu brdskog zemljišta, dok su viši delovi formirani u eruptivnim i metamorfnim stenskim masivima. Niži brežuljkasti i ravničarski delovi nalaze se na rečnim naslagama, u slivu reka Raška, Jošanica i Deževa. U reljefu se ističu rečna doline.

Po podacima Službe za katastar, ukupna površina poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini iznosi 6213.83 ha.

U Tabeli 3. raspoloživo zemljište poljoprivrednih gazdinstava na teritoriji grada Novog Pazara, prikazane su korišćene i nekorišćene površine poljoprivrednog zemljišta, kao i površine šumskog i ostalog zemljišta.

Tabela br. 3 - Raspoloživo zemljište poljoprivrednih gazdinstava

Ukupna površina raspoloživog poljoprivrednog zemljišta	Raspoloživo zemljište	
	Poljoprivredno zemljište	Drugo zemljište
	Korišćeno zemljište (ha)	Livade i pašnjaci (ha)
36.669	19.950,97	13.668

Izvor: Popis poljoprivrede 2012. godine

Višegodišnji zasadi:

Po podacima popisa poljoprivrede 2012. na teritoriji grada Novog Pazara se pod voćnjacima nalazi 1178ha, od toga pod ekstenzivnom proizvodnjom 951,7ha. Pod vinogradima se nalazi manje od 1,5 ha zemljišta na celokupnoj teritoriji grada.

Najznačajnije voćarske kulture su:

šljiva – 163,2 ha; Jabuka – 55,3 ha; Kruška – 3 ha; Orah – 3,7 ha; Lešnik – 0,4 ha; Breskva – 0,1ha i Trešnja 0,3ha.

Stočni fond:

Grad Novi Pazar je teritorija sa značajnom taradicijom u stočarskoj proizvodnji, naročito kada se radi o goverdarstvu.

Prema podacima iz popisa poljoprivrede 2012. godine, na teritoriji grada se gaji oko 9.645 grla goveda, zatim 3.304 svinja, 16.091 ovaca, 49.368 živine i pčelinje društvo.

Mehanizacija, oprema i objekti:

U Tabeli 4. i Tabeli 5. dat je pregled objekata, mehanizacije i opreme na poljoprivrednim gazdinstvima na teritoriji grada Novog Pazara, po podacima popisa poljoprivrede 2012. godine

Tabela br. 4 - Objekti na poljoprivrednim gazdinstvima

Objekti za smeštaj životinja							
goveda		svinje		kokoši		ovce	
broj	kapacitet (mesta)	broj	kapacitet (mesta)	broj	kapacitet (mesta)	broj	kapacitet (m ²)
9.645		3.304		49.368		16091	

Objekti za smeštaj poljoprivrednih proizvoda					
koševi za kukuruz		ambari		silosi	
broj	kapacitet (m ³)	broj	kapacitet (m ³)	broj	kapacitet (t)
237	3191	354	6628		
sušare			objekti za silažu		
broj	kapacitet (m ³)	broj	kapacitet (m ³)	broj	kapacitet (m ³)
44	415	7	550		
staklenici			plastenici		
broj	kapacitet (m ²)	broj	kapacitet (m ²)	broj	kapacitet (m ²)
4	-	452	-		
objekti za smeštaj mašina i opreme					
broj			kapacitet (m ²)		
665			29200		

Izvor: Popis poljoprivrede 2012. godine

Tabela br. 5 – Mašine i oprema na gazdinstvima

Redni broj	Mašina/oprema	Broj
1.	traktori	3300
2.	kombajni	37
3.	berači kukuruza	6
4.	plugovi	1614
5.	tanjirače	68
6.	drljače	1222
7.	setvospremači	7
8.	rotofreze	552
9.	rasturači mineralnog đubriva	39
10.	Rasturači stajnjaka	35
11.	sejalice	118
12.	prskalice	312
13.	Traktorske prikolice	1106
14.	kosilice	1822

Izvor: Popis poljoprivrede 2012. godine

Radna snaga:

Na teritoriji grada Novog Pazara, po podacima popisa poljoprivrede 2012. godine, članovi poljoprivrednih gazdinstava broje 4.938 lica, od čega 4.348 lica muškog i 590 lica ženskog pola.

Na porodičnim poljoprivrednim gazdinstvima je evidentirano 7.487 lica i to 4.714 muškarci i 2.773 žena.

Poljoprivredna gazdinstva-pravna lica imaju 8 članova, 8 lica muškog roda.

Od ukupnog broja lica, članova poljoprivrednog gazdinstva, 4.938 lica su nosioci gazdinstva, dok su 7.487 lica članovi porodice i rođaci koji na poljoprivrednim gazdinstvima obavljaju poljoprivrednu delatnost.

Na poljoprivrednima gazdinstvima grada Novog Pazara godišnje se angažuje ukupno 3.265 radne jedinice.

Struktura poljoprivrednih gazdinstava:

Kada se govori o strukturi poljoprivrednih gazdinstava, može se reći da na teritoriji grada dominiraju relativno mala gazdinstva koja uglavnom nemaju određenu specijalnost. Najčešće članovi tih gazdinstava ostvaruju i prihode od drugih delatnosti, iz radnog odnosa, samostalne delatnosti ili penzija iz radnog odnosa. Mali je broj poljoprivrednih gazdinstava kojima je poljoprivreda jedina delatnost.

U Tabelama 6. i 7. prikazana je struktura poljoprivrednih gazdinstava grada Novog Pazara prema dva pokazatelja:

- Površini obrađenog zemljišta
- Broju uslovnih grla stoke

Tabela br. 6– Struktura poljoprivrednih gazdinstava prema površini obrađivanog zemljišta

ukupno		bez zemljišta	<1ha		>1-<2ha		>2-<5ha		>5-<10ha	
PG	ha		PG	ha	PG	ha	PG	ha	PG	ha
5044	19951	12	1173	776	1165	1731	1667	5462	751	5192

Izvor: Popis poljoprivrede 2012. godine

Tabela br. 7 – Struktura poljoprivrednih gazdinstava prema broju uslovnih grla

Broj uslovnih grla	<4	5-9	10-14	15-19	20-49	50-99	100-499	ukupno
Broj gazdinstava	4215	650	138	32	7	2	-	5044
% od ukupnog broja	83.56	12.88	2.73	0.63	0.14	0.04	-	100

Izvor: Popis poljoprivrede 2012. Godine

Analizom gornjih tabela, dolazi se do zaključka da najveći deo gazdinstava obrađuje manje od 5ha zemljišta. Takođe najveći procenat gazdinstava na svom gazdinstvu ima manje od 5 uslovnih grla stoke. Prethodne teze govore u korist konstatacije o malom obimu poljoprivredne proizvodnje u većini gazdinstava .

Proizvodnja poljoprivrednih proizvoda:

Proizvodnja poljoprivrednih proizvoda se zaniva uglavnom na stočarstvu i ratarstvu, a manje na proizvodima voćarstva. Step finalizacije poljoprivrednih proizvoda je nizak i najčešće se radi o primarnoj proizvodnji poljoprivrednih proizvoda. Razlog za to je nedostatak preradnih kapaciteta kao i nedovoljna tržišna orijentacija samih proizvođača.

Zemljoradničke zadruge i udruženja poljoprivrednika:

Trenutno funkcionišu 7 zemljoradničkih zadruga sa primatom na uzgoj muznih krava, manje gajenje žita i prerade mleka.

Udruženja poljoprivrednih proizvođača posluju kao neprofitabilne organizacije, bave se unapređenjem poljoprivredne proizvodnje i razvojem pčelarstva. Ima ih ukupno 22.

Transfer znanja i informacija:

Grad Novi Pazar je u prethodnom periodu preduzimao niz mera kako bi omogućio efikasan transfer znanja i informacija iz oblasti poljoprivrede. Taj trend će biti nastavljen i u budućnosti.

Već tradicionalno poljoprivrednici sa teritorije grada imaju mogućnost posete Novosadskom Sajmu poljoprivrede u organizaciji gradske uprave.

Pored toga, svake godine organizuju se predavanja iz svih oblasti poljoprivrede, sa posebnim osvrtom na setvu.

Novopazarskim poljoprivrednicima su na raspolaganju stručna lica odeljenja za privredu, odsek poljoprivrede, gradske uprave grada Novog Pazara, Poljoprivredne savetodavne i stručne službe

TABELARNI PRIKAZ PLANIRANIH MERA I FINANSIJSKIH SREDSTAVA

Tabela 1. Mere direktnih plaćanja

Redni broj	Naziv mere	šifra mere	Planirani budžet za tekuću godinu bez prenetih obaveza (u RSD)	Iznos postojanja po jedinici mere (apsolutni iznos u RSD)	Iznos postojanja po korisniku (%) (npr. 30%, 50%, 80%)	Maksimalni iznos podrške po korisniku (ako je definisan) (RSD)	Prenete obaveze
1	Regresi	100.1	1.500.000,00	/	100	/	/
	UKUPNO		1.500.000,00				

Tabela 2. Mere kreditne podrške

Redni broj	Naziv mere	Šifra mere	Planirani budžet za tekuću godinu bez prenetih obaveza (u RSD)	Iznos postojanja po jedinici mere (apsolutni iznos u RSD)	Iznos postojanja po korisniku (%) (npr. 30%, 50%, 80%)	Maksimalni iznos podrške po korisniku (ako je definisan) (RSD)	Prenete obaveze
1	Kreditna podrška	100.2	1.500.000,00	/	100	/	/
	UKUPNO		1.500.000,00	/			

Tabela 3. Mere ruralnog razvoja

Redni broj	Naziv mere	Planirani budžet za tekuću godinu bez prenetih obaveza (u RSD)	Iznos podsticaja po korisniku (%) (npr. 30%, 50%, 80%)	Maksimalni iznos podrške po korisniku (ako je definisan) (RSD)	Prenete obaveze
1	Investicije u fizičku imovinu poljoprivrednih gazdinstava	3.500.000,00	30	30.000,00	/
2	Podrška mladima u ruralnim područjima	1.500.000,00	50	100.000,00	/
3	Ekonomске aktivnosti u cilju podizanja konkurentnosti u smislu dodavanja vrednosti kroz preradu kao i uvođenje i sertifikaciju sistema kvaliteta hrane, organskih proizvoda i proizvoda sa oznakom geografskog porekla na gazdinstvima	1.000.000,00	50	50.000,00	/
4	Održivo korišćenje poljoprivrednog zemljišta	500.000,00	100	/	/
	UKUPNO	6.500.000,00			

Tabela 4. Posebni podsticaji

Redni broj	Naziv mere	šifra mere	Planirani budžet za tekuću godinu bez prenetih obaveza (u RSD)	Iznos podsticaja po jedinici mere (apsolutni iznos u RSD)	Iznos podsticaja po korisniku (%) (npr. 30%, 50%, 80%)	Maksimalni iznos podrške po korisniku (ako je definisan) (RSD)	Prenete obaveze
1	Podsticaji za promotivne aktivnosti u poljoprivredni i ruralnom razvoju	402	500.000,00	/	100	/	/
	UKUPNO		500.000,00	/			

Tabela 5. Mere koje nisu predviđene u okviru mera direktnih plaćanja, mera kreditne podrške, mera ruralnog razvoja i posebnih podsticaja

Redni broj	Naziv mere	šifra mere	Planirani budžet za tekuću godinu bez prenetih obaveza (u RSD)	Iznos podsticaja po korisniku (%) (npr. 30%, 50%, 80%)	Maksimalni iznos podrške po korisniku (ako je definisan) (RSD)	Prenete obaveze
1.	/	/	/	/	/	/
2.	/	/	/	/	/	/
	UKUPNO		/			

Tabela 6. Tabelarni prikaz planiranih finansijskih sredstava

Budžet	Vrednost u RSD
Ukupan iznos sredstava iz budžeta AP/JLS planiranih za realizaciju Programa podrške za sprovođenje poljoprivredne politike i politike ruralnog razvoja (bez prenetih obaveza)	10.000.000,00
Planirana sredstva za direktna plaćanja	1.500.000,00
Planirana sredstva za kreditnu podršku	1.500.000,00
Planirana sredstva za podsticaje merama ruralnog razvoja	6.500.000,00
Planirana sredstva za posebne podsticaje	500.000,00
Planirana sredstva za mere koje nisu predviđene u okviru mera direktnih plaćanja, kreditne podrške i u okviru mera ruralnog razvoja	/
Prenete obaveze	/

Ciljna grupa i značaj promene koja se očekuje za korisnike:

Korisnici mera podrške iz Programa su registrovana poljoprivredna gazdinstva grada Novog Pazara, tj. registrovana poljoprivredna gazdinstva čije je sedište/adresa na teritoriji grada Novog Pazara i koja poljoprivrednu proizvodnju obavljaju na teritoriji grada Novog Pazara.

Pored toga, ciljna grupa su i pravna lica koja se bave poljoprivrednom proizvodnjom i razvojem poljoprivrede na teritoriji grada Novog Pazara (zadruge, udruženja, stručne službe i sl.).

Ovaj Program treba za cilj da ima unapređenje poljoprivredne proizvodnje u gradu Novom Pazarau kroz unapređenje postojećih i usvajanje novih znanja i veština iz oblasti poljoprivrede, poboljšanje konkurentnosti i efikasnosti proizvodnje, poboljšanje genetske osnove u govedarstvu, stimulisanje udruživanja, smanjenje nezaposlenosti, a ostvarenjem svih tih ciljeva i poboljšanje kvaliteta života u selima.

Informisanje korisnika o mogućnostima koje pruža Program podrške za sprovođenje poljoprivredne politike i politike ruralnog razvoja:

Stanovništvo grada Novog Pazara, potencijalni korisnici podsticajnih mera iz Programa biće informisano u najvećem obimu putem sredstava javnog informisanja, kroz konkurse i javne pozive za raspodelu sredstava predviđenih pojedinačnim merama. Konkursi i javni pozivi biće objavljivani sredstvima javnog informisanja na zvaničnom sajtu grada, oglasnoj tabli gradske uprave i oglasnim tablama mesnih kancelarija.

Monitoring i evaluacija:

Praćenje realizacije Programa vršiće stručne službe gradske uprave grada Novog Pazara. Rezultati za svaku od mera sadržanih u programu biće ocenjeni na osnovu indikatora detaljnije obrazloženih u sledećem poglavlju.

II OPIS PLANIRANIH MERA

1. REGRESI- šifra mere: 100.1

1.1.Obrazloženje - Regres za reproduktivni materijal -

Grad Novi Pazar je tradicionalno stočarski kraj, ali uprkos tome evidentan je trend opadanja broja stoke, naročito kada se radi o kvalitetnim grlima goveda. Prosečno, gazdinstva koja gaje goveda, imaju manje od 3 grla. Oko polovine gazdinstava poseduje manje od 3 grla goveda, dok samo 8% na svom gazdinstvu ima više od 15 grla goveda. Ovi parametri govore o malom obimu proizvodnje na gazdinstvima. Ova mera podrazumeva finansiranje veštačkog osemenjavanja krava semenom visokog kvaliteta (elitnih bikova), čime se podiže se genetski potencijal govedarstva i poboljšava rasni sastav goveda na teritoriji grada Novog Pazara. Za ovu meru opredeljeno je 1.500 000,00 dinara.

1.2.Ciljevi mere:

Opšti ciljevi:

- Stabilnost dohotka poljoprivrednih gazdinstava;
- Poboljšanje produktivnosti i kvaliteta proizvoda;
- Smanjenje troškova proizvodnje;
- Rast konkurentnosti.

Specifični ciljevi po sektorima:

Sektor: Mleko

- Povećanje efikasnosti, konkurentnosti i održivosti proizvodnje mleka putem poboljšanja genetskog potencijala u mlečnom govedarstvu;

Sektor: Meso

- Povećanje efikasnosti, konkurentnosti i održivosti proizvodnje govedeg mesa;
- Unapređenje kvaliteta govedeg mesa.

1.3. Veza mere sa nacionalnim programima za ruralni razvoj i poljoprivredu:

Mera je sadržana u NPP.

1.4. Krajnji korisnici: pravna lica

1.5. Ekonomska održivost: Za realizaciju ove mere nije potrebno podnositi biznis plan ili projekat o ekonomskoj održivosti ulaganja.

1.6. Opšti kriterijumi za korisnike: Da budu registrovani u APR-u.

1.7. Specifični kriterijumi : Da poseduje dozvolu nadležnog organa za obavljanje poslova veštačkog osemenjavanja.

1.8. Lista investicija u okviru mere :

Šifra investicije	Naziv investicije
100.1.1	Regresi za reproduktivni materijal(veštačko osemenjavanje)

1.9. Kriterijumi selekcije : Mera se sprovodi u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama.

1.10. Intenzitet pomoći: Grad Novi Pazar će snositi troškove ove mere u celokupnom iznosu.

1.11.Indikatori/pokazatelji

Redni broj	Naziv pokazatelja
1.	Broj gazdinstava-korisnika podsticaja iz ove mere
2.	Broj osemenjenih grla goveda

1.12.Administrativna procedura:

Realizaciju ove mere će sprovesti i pratiti stručne službe gradske uprave grada Novog Pazara. Gradske uprava će raspisati javnu nabavku usluge veštačkog osemenjavanja i tako će biti izabran izvršilac usluge veštačkog osemenjavanja na bazi najpovoljnije ponude.

Prenos sredstava će biti vršen direktno izvršiocu usluge veštačkog osemenjavanja po dostavljenoj specifikaciji sa podacima o gazdinstvima i broju osemenjenih krava, tek po dostavljenim računima sa definisanim iznosima troškova za semenski materijal i uslugu veštačkog osemenjavanja i potpisanim prijemnicama za semenski materijal.

2. KREDITNA PODRŠKA- šifra mere: 100.2

2.1.Obrazloženje: -Sufinansiranje kamata za poljoprivredne kredite-

Poljoprivredna proizvodnja se najčešće obavlja na granici rentabilnosti i poljoprivredna gazdinstva grada Novog Pazara često imaju poteškoće da finansiraju samu proizvodnju.

Korišćenje kredita za finansiranje poljoprivredne proizvodnje dodatno opterećuje cenu proizvoda zbog troškova kamate na kredite, te negativno utiče na cenovnu konkurentnost poljoprivrednih proizvoda.

Kako bi delimično predupredila ovaj problem gradske uprava Novog Pazara kroz ovu meru na sebe preuzima troškove kamata za poljoprivredne kredite koje dospevaju na plaćanje u 2018. godini.

Opština će sufinansirati zahteve korisnika u kojima će biti isključivo jedan ugovor o poljoprivrednom kreditu sklopljen sa bankom. Za ovu meru predviđena su sredstva u iznosu od 1.500 000,00 dinara.

2.2.Ciljevi mere:

Opšti ciljevi:

- Modernizacija proizvodnje;
- Poboljšanje konkurentnosti;
- Povećanje produktivnosti.

Specifični ciljevi

- Olakšano finansiranje proširenja, intenziviranja i modernizacije proizvodnje.

2.3. Veza mere sa nacionalnim programima za ruralni razvoj i poljoprivredu:

Mera je sadržana u NPP .

2.4. Krajnji korisnici: Fizička lica upisana u registar poljoprivrednih gazdinstava.

2.5. Ekonomska održivost: Za realizaciju ove mere nije potrebno podnositi biznis plan ili projekat o ekonomskoj održivosti ulaganja.

2.6. Opšti kriterijumi za korisnike:

- Da budu nosioci registrovanog poljoprivrednog gazdinstva sa teritorije grada Novog Pazara;
- Da poljoprivrednu proizvodnju obavljaju na teritoriji grada Novog Pazara;
- Da imaju Ugovor o poljoprivrednom kreditu sa bankom.

2.7. Specifični kriterijumi : Da kamata po predmetnom kreditu, u određenom delu ili u celosti, dospeva u 2018. godini.

2.8. Lista investicija u okviru mere :

Šifra investicije	Naziv investicije
100.2.1	Sufinansiranje kamata za poljoprivredne kredite

2.9. Kriterijumi selekcije:

Kriterijumi selekcije se ne primenjuju pri realizaciji ove mere, već se sufinansiranje vrši svim prihvatljivim korisnicima do utroška predviđenih sredstava.

2.10. Intenzitet pomoći:

Grad Novi Pazar će snositi troškove kamate po kreditu za poljoprivredne kredite koji na naplatu dospevaju u 2018. godini .

2.11. Indikatori/pokazatelji:

Redni broj	Naziv pokazatelja
1.	Broj podnetih zahteva
2.	Broj odbijenih zahteva
3.	Broj poljoprivrednih gazdinstava koja su bila korisnici
4.	Procenat realizacije sredstava planiranih za ovu meru

2.12. Administrativna procedura :

Realizaciju ove mere sprovodiće stručne službe gradske uprave .

Javni poziv za prijavljivanje za sufinansiranje kamate za poljoprivredne kredite biće objavljen u sredstvima javnog informisanja, na sajtu grada Novog Pazara, na oglasnim tablama GU i mesnih kancelarija.

Prijem zahteva biće vršen na pisarnici gradske uprave Novog Pazara, popunjavanjem prijavnog obrasca u periodu od dana objavljivanja do 15. decembra 2018. godine ili do utroška sredstava predviđenih za ovu namenu.

Zahtev treba da sadrži sledeću dokumentaciju:

- Dokaz o aktivnom statusu poljoprivrednog gazdinstva;
- Fotokopiju lične karte nosioca gazdinstva;
- Fotokopiju kartice tekućeg računa;
- Fotokopiju Ugovora o poljoprivrednom kreditu ;
- Plan otplate kredita.

Nakon prijema i obrade Zahteva, sklopiće se Ugovor između korisnika podsticajnih sredstava i Načelnika gradske uprave, koji će definisati prava i obaveze obe ugovorne strane.

Prenos sredstava biće vršen u iznosu kamata koje dospevaju na naplatu u 2018. godini, u skladu sa planom otplate kredita, a po dostavljanju dokaza o izmirenju obaveza prema kreditu od strane podnosioca zahteva za podsticajna sredstva.

3. INVESTICIJE U FIZIČKU IMOVINU GAZDINSTVA -šifra mere: 101

3.1.Obrazloženje: Da bi poljoprivredna gazdinstva grada Novog Pazara bila konkurentna na tržištu poljoprivrednih proizvoda neophodno je da imaju konkurentan proizvod i po pitanju obima proizvodnje i kvaliteta. Da bi se ovi zahtevi ispoštovali potrebne su stalne investicije u proširenje i modernizaciju proizvodnje.

- Sektor stočarstvo

Brdsko planinsko područje karakteristično je za razvoj stočarstva, ova mera podsticaja koristila bi se za nabavku kvalitetnih priplodnih grla mlečnih rasa, nabavku opreme za mužu, mašina i opreme za pripremu stočne hrane kao i ostala nabavka mašina za stočarstvo. Za ovu namenu predviđeno je 2.500.000,00 dinara.

- Sektor voćarstvo i povrtarstvo

Grad Novi Pazar ima povoljne uslove za razvoj voćarstva i povrtarstva, ali ove proizvodnje karakteriše mala, nespecijalizovana proizvodnja, sa ne baš jasnom tržišnom orijentacijom.

Na teritoriji grada u eksploataciji je 1178 ha voćnjaka, od čega je preko 80 % ekstenzivna proizvodnja. Najveće površine su pod šljivom, koja se u najvećem delu preradi na gazdinstvima, dok se mali deo proda u svežem stanju.

Ova mera ima za cilj da pomogne proizvođačima da kroz učešće u troškovima za nabavku sertifikovanih voćnih sadnica i troškovima u podizanju plastenika, poveća obim i podigne kvalitet i intenzivnost proizvodnje u voćarstvu i povrtarstvu. Za ovu namenu je opredeljeno 750.000,00 dinara, i to za sektor voćarstva 350.000,00 dinara i za sektor povrtarstvo 400.000,00 dinara.

- Sektor pčelarstvo

Pčelarstvo predstavlja atraktivnu poljoprivrednu delatnost, koja poslednjih godina počinje da dobija jasno tržišno usmerenje, naročito ka stranim tržištima. Međ sa ovih područja je okarakterisan kao međ visokog kvaliteta i Grad Novi Pazar će kroz učešće u troškovima nabavke pčelarske opreme pokušati da animira što više ljudi za ovaj vid privređivanja. Za ovu namenu opredeljena su sredstva u iznosu od 250.000,00 dinara.

Kao osnovica za povraćaj, za sve tri investicije, uzimaće se iznos po računima bez PDV-a.

3.2.Ciljevi mere:

Opšti ciljevi:

- Modernizacija proizvodnje;
- Poboljšanje konkurentnosti;
- Smanjenje nezaposlenosti;
- Povećanje dohotka građana kroz bavljenje ovim delatnostima.

Specifični ciljevi po sektorima

Sektor stočarstvo

- Povećanje broja kvalitetnih priplodnih grla goveda, ovaca i koza
- Povećanje proizvodnje mleka

Sektor voće i povrće

- Povećanje površina pod voćnjacima
- Intenziviranje voćarske proizvodnje
- Poboljšanje kvaliteta voćarske proizvodnje kroz stimulaciju nabavke kvalitetnog sadnog materijala;
- Proširenje obima povrtarske proizvodnje i povećanje kvaliteta proizvoda.

Sektor pčelarstvo

- Povećanje proizvodnje meda

3.3.Veza mere sa nacionalnim programima za ruralni razvoj i poljoprivredu:

Nije primenljivo obzirom da nije usvojen NPRR.

3.4.Krajnji korisnici: Fizička lica upisana u registar poljoprivrednih gazdinstava.

3.5.Ekonomska održivost: Za realizaciju ove mere nije potrebno podnositi biznis plan ili projekat o ekonomskoj održivosti ulaganja.

3.6.Opšti kriterijumi za korisnike:

Da su nosioci registrovanih poljoprivrednog gazdinstva sa teritorije grada Novog Pazara, koja poljoprivrednu proizvodnju obavljaju na teritoriji grada Novog Pazara .

3.7.Specifični kriterijumi:

Sektor mleka

- Prihvatljivi korisnici su poljoprivredna gazdinstva koja poseduju u svom vlasništvu, odnosno u vlasništvu člana RPG 1 – 19 mlečnih krava;
- U slučaju kada se radi o nabavci kvalitetnih priplodnih grla, prihvatljivi korisnici su poljoprivredna gazdinstva koja na kraju investicije poseduju u svom vlasništvu, odnosno u vlasništvu člana RPG: 3-100 kvalitetnih priplodnih grla goveda mlečnih rasa, odnosno 10-300 kvalitetnih priplodnih grla ovaca/koza

U sektoru proizvodnje voća, grožđa, povrća, hmelja i cveća prihvatljivi korisnici treba da:

- Prihvatljivi korisnici su poljoprivredna gazdinstva koja u svom vlasništvu odnosno u vlasništvu člana RPG imaju: manje od 2 ha jagodičastog voća i hmelja; odnosno manje od 5 ha drugog voća, odnosno 0,1- 50 ha cveća, odnosno 0,2-100 ha vinove loze.
- U slučaju podizanja novih ili obnavljanja postojećih (krčenje i podizanje) proizvodnih (sa naslonom) i matičnih zasada voćaka i vinove loze prihvatljivi korisnici su poljoprivredna gazdinstva koja na kraju investicije imaju u svom vlasništvu, odnosno u vlasništvu člana RPG: 0,1-50 ha jagodastih vrsta voćaka , 0,3-100 ha drugog voća, 0,2-100 ha vinove loze

- Prihvatljivi korisnici su poljoprivredna gazdinstva koja na kraju investicije imaju u svom vlasništvu manje od 0,5 ha plastenika ili manje od 3 ha proizvodnje povrća na otvorenom prostoru

Sektor pčelarstva

- U sektoru pčelarstva prihvatljivi korisnici treba da imaju 5-500 košnica.

3.8. Lista investicija u okviru mere

Šifra investicije	Naziv investicije
101.4.1	Podizanje novih ili obnavljanje postojećih(krčenje i podizanje)višegodišnjih zasada voćaka i vinove loze
101.1.1	Nabavka kvalitetnih priplodnih grla mlečnih rasa : goveda, ovaca, koza
101.1.3	Oprema za mužu, hlađenje i čuvanje mleka uključujući sve elemente, materijale i instalacije
101.1.5	Mašina i oprema za pripremu stočne hrane
101.4.2	Podizanje i opremanje plastenika za proizvodnju povrća, voća, cveća i rasadničku proizvodnju
101.6.2	Nabavka opreme za pčelarstvo

3.9. Kriterijumi selekcije

Kriterijumi selekcije se ne primenjuju pri realizaciji ove mere, već se sredstva odobravaju po redosledu prijema potpunih zahteva do utroška sredstava.

3.10.Intenzitet pomoći:

Sektor	Maksimalno učešće podsticajnih sredstava Opštine u ukupnoj investiciji (%)	Maksimalni iznos podsticaja po korisniku (din)
Voće	50	50.000,00
Stočarstvo	50	50.000,00
Povrće	50	50.000,00
Pčelarstvo	50	50.000,00

3.11. Indikatori/pokazatelji

Redni broj	Naziv pokazatelja
Sektor voće	
1.	Broj korisnika podsticajnih sredstava
2.	Broj podnetih zahteva
3.	Broj zasađenih sadnica voća
4.	Procenat utrošenosti planiranih sredstava
5.	Broj odbijenih zahteva
Sektor povrće	
1.	Broj korisnika podsticajnih sredstava
2.	Broj podnetih zahteva
3.	Procenat utrošenosti planiranih sredstava
4.	Broj odbijenih zahteva
Sektor pčelarstvo	
1.	Procenat utrošenosti planiranih sredstava
2.	Broj pčelara- korisnika podsticajnih sredstava

3.12.Administrativna procedura:

Realizaciju mere za sva četiri sektora sprovodiće stručne službe gradske uprave grada Novog Pazara.

Na osnovu Javnog poziva, koji će raspisati gradska uprava, biće organizovan prijem Zahteva popunjavanjem prijavnog obrasca na pisarnici gradske uprave u periodu od dana objavljivanja do 15.decembra 2018.godine ili do utroška sredstava predviđenih za ovu namenu. Javni poziv će detaljnije definisati potrebnu dokumentaciju, kao i ostale uslove za korišćenje podsticajnih sredstava. Nakon prijema i obrade zahteva, sklapaće se ugovor o sufinansiranju između načelnika gradske uprave i korisnika podsticajnih sredstava, nakon čega će biti izvršen prenos sredstava korisniku.

4. PODRŠKA MLADIMA U RURALNIM PODRUČJIMA -šifra mere: 303

4.1.Obrazloženje: - Početna pomoć za pokretanje poslovanja za mlade poljoprivrednike i razvoj malih poljoprivrednih gazdinstava -

Opšti trendovi u Republici Srbiji, u čemu ni grad Novi Pazar nije izuzetak, su depopulacija sela, naročito mladih ljudi, kao i velika nezaposlenost. U cilju ublažavanje ovoga, grad Novi Pazar je za 2018. godinu opredelio 1.500.000,00 dinara za podršku mladima koji žele da žive na selu i da se bave poljoprivredom. Pravo na korišćenje podsticaja iz ove mere imaće mladi do 40 godina starosti, sa teritorije grada Novog Pazara, koji žele da se bave isključivo poljoprivredom i doradom primarnih poljoprivrednih proizvoda.

Kroz ovu meru podržavaju se nosioci poljoprivrednih gazdinstava – mladi poljoprivrednici kako bi unapredili proces proizvodnje, povećali produktivnost i konkurentnosti, ali i tehnološki osposobili svoja gazdinstava u skladu sa standardima. Očekivani rezultat mere je postizanje veće ekonomske efikasnosti, veće orijentisanosti ka tržištu i dugoročne održivosti biznisa mladih u ruralnim sredinama. Pored ekonomskih efekata, putem ovog vida podrške će se ojačati veza i unaprediti saradnja između mladih ljudi na selu, a samim tim će se razviti međusobni odnos poverenja za dobrobit ruralnih lokalnih zajednica. Cilj ove mere je razvoj i promocija mladog i inovativnog poljoprivrednog sektora, sa idejom da mladi ljudi ostanu motivisani da žive i rade na selu i da stvaraju nova radna mesta za sebe i svoje porodice.

Sredstva će biti korišćena za nabavku nove mehanizacije, priplodnih grla, izgradnju objekata i opreme za predmetne delatnosti i podizanje proizvodnih zasada, a svi bliži uslovi će biti definisani javnim pozivom koji će biti objavljen u narednom periodu. Lica koja ostvare pravo na podsticaje imaće obavezu da predmet investicije za koji povlače sredstva ne mogu otuđiti u periodu od 5 godina.

4.2.Ciljevi mere:

Opšti ciljevi:

- Poboljšanje kvaliteta života u ruralnom području;
- Povećanje efikasnosti proizvodnje;
- Stabilnost prihoda;
- Osnaživanje mladih ka preuzimanju sopstvenih inicijativa i njihovo uključivanje u procese samozapošljavanja i zapošljavanja.

Specifični cilj :

- Smanjenje nezaposlenosti;
- Zaustavljanje depopulacije sela;
- Podsticanje razvoja preduzetništva mladih na selu;
- Podsticanje tržišno orjentisane proizvodnje i usluga kod mladih;
- Stabilnost dohotka mladih poljoprivrednika kroz povećanje proizvodnje, poboljšanje produktivnosti i kvaliteta proizvoda i smanjenje troškova proizvodnje.

4.3.Veza mere sa nacionalnim programima za ruralni razvoj i poljoprivredu:

Nije primenljivo obzirom da nije usvojen NPRR .

4.4.Krajnji korisnici: Fizička lica upisana u registar poljoprivrednih gazdinstava.

4.5.Ekonomska održivost: Za realizaciju ove mere potrebno je podnositi biznis plan ili projekat o ekonomskoj održivosti ulaganja.

4.6.Opšti kriterijumi za korisnike:

- Da su nosioci registrovanog poljoprivrednog gazdinstva sa teritorije grada Novog Pazara , koja poljoprivrednu proizvodnju obavljaju na teritoriji grada Novog Pazara ;
- Na dan podnošenja prijave na konkurs ima navršenih 18 godina života, a najviše 40 godina života;
- Nema nerealizovanih investicija za koje su mu odobrena podsticajna sredstva na osnovu zakona kojim se uređuju podsticaji u poljoprivredi i ruralnom razvoju;
- Podnosilac prijave na konkurs može podneti samo jednu prijavu za korišćenje podsticaja u kalendarskoj godini ,u okviru ove mere.

- Za investiciju, za koju podnosi prijavu na konkurs, ne koristi podsticaje po nekom drugom osnovu (subvencije, podsticaji, donacije), odnosno ako ista investicija nije predmet drugog postupka za korišćenje podsticaja, osim podsticaja u skladu sa posebnim propisom kojim se uređuje kreditna podrška registrovanim poljoprivrednim gazdinstvima;
- Je izmirilo dospele poreske obaveze;
- Nema svojstvo povezanog lica sa dobavljačem odnosno vlasnikom;
- U slučaju kada korisnik nije vlasnik katastarskih parcela i objekta za koju se podnosi zahtev, neophodno je da na njima ima pravo zakupa, odnosno korišćenja na osnovu zaključenog ugovora na period zakupa, odnosno korišćenja od najmanje pet godina počev od kalendarske godine za koju se podnosi prijava za korišćenje podsticaja, izuzev kada je vlasnik zemljišta ili objekta lice koje je upisano kao član poljoprivrednog gazdinstva korisnika;
- Namenski koristi i ne otuđi niti da drugom licu na korišćenje investiciju koja je predmet zahteva u periodu od pet godina, počev od kalendarske godine za koju se podnosi prijava za korišćenje podsticaja.

4.7.Specifični kriterijumi:

- Da imaju najviše 40 godina života;
- Da nisu u radnom odnosu

Sektor mleka

- Poljoprivredna gazdinstva koja poseduju u svom vlasništvu, odnosno u vlasništvu člana RPG: 1 – 19 mlečnih krava;

- U slučaju nabavke novih mašina i opreme za navodnjavanje, poseduju u svom vlasništvu, odnosno u vlasništvu člana RPG maksimalno 100 mlečnih krava;
- U slučaju kada se radi o nabavci kvalitetnih priplodnih grla, na kraju investicije poseduju u svom vlasništvu, odnosno u vlasništvu člana RPG: 3-100 kvalitetnih priplodnih grla goveda mlečnih rasa, odnosno 10-300 kvalitetnih priplodnih grla ovaca/koza.

Sektor mesa

- U Registru objekata (u skladu sa Pravilnikom o registraciji, odnosno odobravanju objekata za uzgoj, držanje i promet životinja- Službeni glasnik RS, 36-2017) imaju registrovane objekte sa kapacitetima za tov/uzgoj: manje od 20 junadi i/ili manje od 150 grla priplodnih ovaca/koza i/ili manje od 30 priplodnih krmača i/ili manje od 100 tovljenika svinja u turnusu i/ili od 1.000-3.999 brojlera u turnusu.
- U slučaju kada se radi o nabavci kvalitetnih priplodnih životinja, na kraju investicije poseduju u svom vlasništvu, odnosno u vlasništvu člana RPG: 3-100 grla kvalitetnih priplodnih goveda tovnih rasa, ili 10-300 kvalitetnih priplodnih grla ovaca/koza, ili 5-100 grla kvalitetnih priplodnih krmača.
- Sektor proizvodnje komzumni jaja nema specifičnih kriterijuma prihvatljivosti

U sektoru proizvodnje voća, grožđa, povrća, hmelja i cveća prihvatljivi korisnici treba da:

- Imaju: manje od 2 ha jagodičastog voća ; odnosno manje od 5 ha drugog voća, odnosno 0,1- 5 ha cveća, odnosno 0,2-10 ha vinove loze.
- U slučaju podizanja novih ili obnavljanja postojećih (krčenje i podizanje) proizvodnih (sa naslonom) i matičnih zasada voćaka i vinove loze, imaju, na kraju investicije: 0,1-5 ha jagodastih vrsta voćaka, 0,3-10 ha drugog voća, 0,2-10 ha vinove loze
- Imaju manje od 0,5 ha plastenika ili manje od 3 ha proizvodnje povrća na otvorenom prostoru

Ostali usevi (žitarice, uljarice, šećerna repa)

- Poljoprivredna gazdinstva koja imaju imaju manje od 20 ha zemljišta pod ostalim usevima.
- Za investicije za nabavku mašina i opreme za navodnjavanje prihvatljivi korisnici su poljoprivredna gazdinstva koja imaju manje od 50 ha zemljišta pod ostalim usevima.

Sektor pčelarstva

- U sektoru pčelarstva prihvatljivi korisnici treba da imaju 5-500 košnica.
- U sektoru akvakulture (proizvodnje konzumne astrmke i šaranske ribe) nema specifičnih kriterijuma prihvatljivosti

Mera 303 - Podrška mladima u ruralnim područjima podrška

U zavisnosti od vrste korisnika i vrste prihvatljivih investicija, primenjivaće se specifični kriterijumi prihvatljivosti predviđeni u meri Investicije u fizičku imovinu poljoprivrednih gazdinstava i Meri 304, investicija 304.5 Podrška preradi na gazdinstvu

4.8. Lista investicija u okviru mere:

Šifra investicije	Naziv investicije
303.1	Početna pomoć za pokretanje poslovanja za mlade poljoprivrednike i razvoj malih poljoprivrednih gazdinstava

4.9. Kriterijumi selekcije:

R.b.	Kriterijum	Ostvarivanje kriterijuma	Broj bodova	Maks. broj bodova po kriterijumu
1.	Investicije se odnose na pripremu za prodaju ili preradu primarnih poljoprivrednih proizvoda u svrhu ostvarivanja dodatne vrednosti poljoprivrednih proizvoda	da	5	5
		ne	0	
2.	Podnosilac prijave na konkurs je osoba ženskog pola	da	5	5
		ne	0	
3.	Podnosilac prijave na konkurs ima odgovarajuće obrazovanje iz oblasti poljoprivrede/ veterine/	Stečeno visoko obrazovanje iz stručne oblasti biotehničke nauke, ili iz stručne oblasti tehnološko inženjerstvo, ili iz	20	20

prehrambene tehnologije ili iskustvo u poljoprivrednoj proizvodnji	naučne oblasti veterinarske nauke		
	Završena srednja stručna škola u četvorogodišnjem trajanju poljoprivrednog, prehrambenog ili veterinarskog smera	10	
	Iskustvo u poljoprivrednoj proizvodnji kao nosilac ili član registrovanog poljoprivrednog gazdinstva od najmanje tri godine	5	
4.	Status podnosioca prijave na konkurs u odnosu na zaposlenje - ZA FIZIČKO LICE/ poslovanje sa pozitivnim bilansom uspeha	na dan podnošenja prijave na konkurs, nezaposleno duže od dve godine neprekidno/ poslovanje sa pozitivnim bilansom uspeha u najmanje dve prethodne poslovne godine	15
	ZA PREDUZETNIKA	na dan podnošenja prijave na konkurs, nezaposleno kraće od dve godine neprekidno/poslovanje sa pozitivnim bilansom uspeha u prethodnoj poslovnoj godini	10
		na dan podnošenja prijave na konkurs, podnosilac prijave je prijavljen na osnovu PIO za poljoprivrednike - zaposlen isključivo u poljoprivredi / preduzetnik otpočeo sa radom u godini podnošenja prijave na konkurs	5
5.	Broj članova uže porodice podnosioca prijave na konkurs	1	0
		2	3
		3	6
		4	9
		5-6	12
		>6	15
Ukupno, maksimalan broj bodova na konkursu			60

Prednost pri rangiranju imaće:

- Bračni parovi sa decom, pri čemu će veći broj dece donositi dodatnu prednost;
- Investicije u opremu za doradnu delatnost u odnosu na investicije u primarnu poljoprivrednu proizvodnju;
- Investicije u sektor stočarstva i voćarstva, potom povrtarstva i zatim ratarstva.

4.10. Intenzitet pomoći:

Gradske uprava će u troškovima predmetne investicije učestvovati sa udelom do 50 % vrednosti iste a najviše do 100.000,00 dinara.

4.11. Indikatori/pokazatelji:

Redni broj	Naziv pokazatelja
1.	Broj prijava na podsticaje
2.	Broj gazdinstava koja su ostvarila pravo na podsticaje
3.	Broj novoregistrovanih gazdinstava u RPG gde su nosioci mlađi od 40 godina
4.	Ukupna vrednost investicije

4.12. Administrativna procedura:

Za realizaciju predmetne mere biće raspisan javni poziv u trajanju od 15 dana od dana objavljivanja a koji će bliže odrediti uslove i kriterijume za ostvarivanje prava na podsticaje. Prijave će se primati na pisarnici grada Novog Pazara , a o licima koja ostvaruju pravo na podsticajna sredstva odlučivaće Komisija imenovana od strane Načelnika gradske uprave.

5. EKONOMSKE AKTIVNOSTI U CILJU PODIZANJA KONKURENTNOSTI U SMISLU DODAVANJA VREDNOSTI KROZ PRERADU KAO I UVOĐENJE I SERTIFIKACIJU SISTEMA KVALITETA HRANE, ORGANSKIH PROIZVODA I PROIZVODA SA OZNAKOM GEOGRAFSKOG POREKLA NA GAZDINSTVIMA -šifra mere: 304

5.1. Obrazloženje: - Podrška za zaštitu geografskog porekla-

Dodavanje vrednosti poljoprivrednim proizvodima kroz uvođenje i sertifikaciju sistema bezbednosti, kvaliteta i geografskog porekla je put kojim će naši proizvođači svojim proizvodima obezbediti sigurniji plasman na tržištu, pogotovo kada se radi o zahtevnim inostranim tržištima.

- Sektor stočarstva i voćarstva:

Osnovni zadatak projekta je da stvori uslove za tržišnu valorizaciju stočarskih i voćarskih proizvoda sa zaštićenim geografskim poreklom .

Stim u vezi grad Novi Pazar je opredelio sredstva u visini od 100.000,00 dinara za učešće u finansiranju sertifikacije stočara i ratara sa teritorije grada Novog Pazara (srazmerno učešću u ukupnim troškovima sertifikacije po korisniku, do maksimalnog iznosa od 50.000,00 dinara).

5.2. Ciljevi mere:

Opšti ciljevi:

-Poboljšanje uslova za održivi ekonomski razvoj u ruralnim područjima kroz podizanje konkurentnosti, unapređenje zadrugarstva i mogućnosti zapošljavanja u sektoru stočarstva i ratarstva.

Specifični ciljevi:

-Unapređenje stočarstva i ratarstva ;
-Podizanje rentabilnosti stočarstva i voćarstva, kroz smanjenje troškova i povećanja vrednosti proizvodnje .

5.3. Veza mere sa nacionalnim programima za ruralni razvoj i poljoprivredu:

Nije primenljivo obzirom da nije usvojen NPRR.

5.4. Krajnji korisnici: udruženja voćara i stočara

5.5. Ekonomska održivost: Za realizaciju ove mere nije potrebno podnositi biznis plan ili projekat o ekonomskoj održivosti ulaganja.

5.6. Opšti kriterijumi za korisnike: Da su registrovani.

5.7. Specifični kriterijumi:

Za pravna lica: -Da su članovi udruženja sa teritorije grada Novog pazara.

5.8. Lista investicija u okviru mere

Šifra investicije	Naziv investicije
304.2	Podrška za zaštitu geografskog porekla proizvoda

5.9. Kriterijumi selekcije

Kriterijumi selekcije se ne primenjuju pri realizaciji ove mere.

5.10. Intenzitet pomoći:

Grad Novi Pazar će u troškovima sertifikacije proizvoda u stočarstvu i voćarstvu proporcijalno udelu stočara sa teritorije grada u ukupom broju stočara, a u maksimalnom iznosu od 50.000,00 dinara

5.11. Indikatori/pokazatelji

Redni broj	Naziv pokazatelja
1	Ukupan broj stočara i voćara koji su prošli postupak sertifikacije
2	Ukupan broj stočara i voćara sa teritorije grada koji su prošli postupak sertifikacije

5.12. Administrativna procedura:

Postupak realizacije ove mere sprovodiće naležno odeljenje gradske uprave. Na osnovu učešća stočara teritorije grada Novog Pazara u ukupnom broju i ukupnih troškova sretifikacije biće odeden iznos sredstava koja će biti prebačena na račun udruženja ,stim da taj iznos ne može biti veći od 50.000,00 dinara.

6. ODRŽIVO KORIŠĆENJE POLJOPRIVREDNOG ZEMLJIŠTA - šifra mere: 201.1

6.1. Obrazloženje: -Unapredena primena dobre poljoprivredne prakse (agromeliorativne mere)-

Trendovi moderne poljoprivredne proizvodnje pred poljoprivrednike postavljaju stroge zahteve u proceni resursa

kojim raspolažu , kao i racionalizaciju troškova, a sve u cilju rentabilnije poljoprivredne proizvodnje i održivog razvoja. Ostvarenje tog cilja nije moguće bez primene savremenih tehnika u poljoprivredi, od kojih je jedan od osnovnih kvalitetna analiza zemljišta. Grad Novi Pazar će, u saradnji sa Poljoprivrednom savetodavnom stručnom službom Novi Pazar, sprovesti projekat „Utvrdivanje sadržaja lako pristupačnog azota u zemljištu i određivanje potrebnih količina azota za prihranu ratarskih kultura (N-min metodom)“, koji za cilj ima da optimizuje korišćenje veštačkih đubriva u ratarskoj proizvodnji.

6.2.Ciljevi mere:

Opšti ciljevi:

- Povećanje efikasnosti poljoprivredne proizvodnje;
- Stabilnost prihoda.

Specifični cilj

- Racionalna primena veštačkih đubriva u ratarskoj proizvodnji.

6.3.Veza mere sa nacionalnim programima za ruralni razvoj i poljoprivredu:

Nije primenljivo obzirom da nije usvojen NPRR.

6.4. Krajnji korisnici: Pravno lice-PSSS Novi Pazar

6.5. Ekonomska održivost: Za realizaciju ove mere nije potrebno podnositi biznis plan ili projekat o ekonomskoj održivosti ulaganja.

6.6.Opšti kriterijumi za korisnike: Da su upisani u APR

6.7.Specifični kriterijumi: Da poseduje potreban tehnički i kadrovski kapacitet (posedovanje potrebne laboratorije za datu analizu, dovoljan broj lica zaduženih za uzorkovanje, dovoljan broj vozila, GPS uređaja i sl) za sprovođenje projekta.

6.8.Lista investicija u okviru mere

Šifra investicije	Naziv investicije
201.1.3	Unapređena primena dobre poljoprivredne prakse(agro-meliorativne mere)

6.9.Kriterijumi selekcije

Kriterijumi selekcije se ne primenjuju pri realizaciji ove mere.

6.10.Intenzitet pomoći:

Grad Novi Pazar će u troškovima previdenim ovom merom učestvovati u celokupnom iznosu do maksimalnog iznosa od 500.000,00 dinara.

6.11.Indikatori/pokazatelji

Redni broj	Naziv pokazatelja
	Utvrdivanje sadržaja lako pristupačnog azota u zemljištu i određivanje potrebnih količina azota za prihranu ratarskih kultura (N-min metodom)
1.	Broj uzetih uzoraka
2.	Broj gazdinstava uključenih u projekat

6.12. Administrativna procedura:

Sprovođenjem ove mere rukovodiće nadležno odeljenje Gradske uprave grada Novog Pazara. Sa PSSS Novi Pazar biće sklopljen ugovor o poslovno-tehničkoj saradnji, koji će detaljnije definisati prava i obaveze obe ugovorne strane. Prenos sredstava će biti vršen po dostavljenom troškovniku sa prethodno dobijenom saglasnošću Gradskog veća grada Novog Pazara na isti, računu, specifikaciji gazdinstava uključenih u projekat i obrađenih uzoraka.

7. PODSTICAJI ZA PROMOTIVN AKTIVNOSTI U POLJOPRIVREDI I RURALNOM RAZVOJU

-šifra mere: 402

7.1. Obrazloženje

-Informativne aktivnosti, sajmovi, izložbe, manifestacije, studijska putovanja

Strateško planiranje, uz efikasno usvajanje novih znanja i upoznavanje sa novim trendovima u poljoprivredi i ruralnom razvoju, jedan je od preduslova za efikasnu poljoprivredu i kvalitetniji život u ruralnim područjima. Aktivnosti koje se sprovode u ovom cilju su:

*Organizacija stručnih predavanja i praktičnih radionica;

*Poseta sajmovima iz oblasti poljoprivrede i ruralnog razvoja;

*Nabavka stručne literature i časopisa iz oblasti poljoprivrede i ruralnog razvoja.

7.2. Ciljevi mere:

Opšti ciljevi:

-Poboljšanje kvaliteta života u ruralnom području;

-Povećanje efikasnosti proizvodnje;

-Stabilnost prihoda.

Specifični cilj

Unapređenje, usvajanje i primena novih znanja iz oblasti poljoprivrede i ruralnog razvoja.

7.3. Veza mere sa nacionalnim programima za ruralni razvoj i poljoprivredu:

Mera je sadržana u NPP.

7.4. Krajnji korisnici: pravna lica.

7.5. Ekonomska održivost: Za realizaciju ove mere nije potrebno podnositi biznis plan ili projekat o ekonomskoj održivosti ulaganja.

7.6. Opšti kriterijumi za korisnike: Da su upisani u APR

7.7. Specifični kriterijumi:

-Da poseduju znanje i prethodna iskustva za obavljanje aktivnosti planiranih ovom merom (predavanje i pokazne radionice iz oblasti poljoprivrede i ruralnog razvoja...)

-Da poseduje potreban tehnički kapacitet (potreban broj vozila) za prevoz poljoprivrednika na sajamske manifestacije.

7.8. Lista investicija u okviru mere

Šifra investicije	Naziv investicije
402.1	Informativne aktivnosti: sajmovi, izložbe, manifestacije, studijska putovanja

7.9.Kriterijumi selekcije

Kriterijumi selekcije se ne primenjuju pri realizaciji ove mere.

7.10.Intenzitet pomoći: Grad Novi Pazar će u troškovima previdenim ovom merom učestvovati u celokupnom iznosu i to:

*Organizacija stručnih predavanja i praktičnih radionica, kao i nabavka stručne literature i časopisa iz oblasti poljoprivrede i ruralnog razvoja, u maksimalnom iznosu od 50.000,00 dinara;

*Poseta sajmovima iz oblasti poljoprivrede i ruralnog razvoja u zemlji i inostranstvu, u maksimalnom iznosu od 350.000,00 dinara;

*Obezbeđenje usluge savetovanja od strane stručnih lica za poljoprivredu, u maksimalnom iznosu od 100.000,00 dinara.

7.11.Indikatori/pokazatelji:

Redni broj	Naziv pokazatelja
1.	Broj stručnih predavanja i praktičnih radionica
2.	Broj prisutnih poljoprivrednika na predavanjima
3.	Broj primeraka časopisa/str. literature
Poseta sajmovima iz oblasti poljoprivrede i ruralnog razvoja	
1.	Broj poljoprivrednika koji su posetili sajmove iz oblasti poljoprivrede
Obezbeđenje usluge savetovanja od strane stručnih lica	
1.	Broj radnih sati angažovanih stručnih lica
2.	Broj poljoprivrednika koji su koristili usluge stručnih lica

7.12.Administrativna procedura:

Sprovođenje ove mere rukovodiće nadležno odeljenje Gradske uprave grada Novog Pazara.

Organizacija stručnih predavanja i praktičnih radionica, kao i nabavka stručne literature i časopisa iz oblasti poljoprivrede i ruralnog razvoja

Sredstva za ovu namenu odnose se na troškove organizacije predavanja iz oblasti poljoprivrede i ruralnog razvoja koja se, u okviru „Zimske škole poljoprivrede“ , organizuju u zgradi Gradske uprave grada Novog Pazara ili Kulturnog centra, kao i za nabavku stručne literature i časopisa iz iste oblasti. Obaveštenjima koja će biti objavljena u lokalnim javnim glasilima, poljoprivrednici grada Novog Pazara će biti informisani o vremenu i mestu održavanja predavanja, radionica i o mogućnosti poseti sajmovima i drugim manifestacijama. Grad Novi Pazar će snositi troškove organizacije predavanja (obezbeđenje prostora, predavača , opreme i sl).

Poseta sajmovima iz oblasti poljoprivrede i ruralnog razvoja

Sredstva za ovu namenu se odnose na plaćanje troškova prevoza i ulaznica na sajamske manifestacije, od kojih je najvažniji Poljoprivredni sajam u Novom Sadu, gde grad Novi Pazar već tradicionalno vodi svoje poljoprivrednike, kao i poseta nekim od inostranih .

Obezbeđenje usluge savetovanja od strane stručnih lica

Sa PSS Novi Pazar će biti sklopljen ugovor o poslovno-tehničkoj saradnji, a prenos sredstava će se vršiti na osnovu podnetog troškovnika, sa prethodno pribavljenom saglasnošću Gradskog veća grada Novog Pazara.

Prihvatljivi troškovi se odnose na:

- odabir i praćenje grla goveda i ovaca na gazdinstvima u grad Novi Pazar;
 - predavanja i pokazne radionice;
 - obilazak, praćenje stanja i davanje stručnih saveta vezanih za negu i održavanje u novopodignutim zasadima voća, sufinansiranih sredstvima Grada Novog Pazara u prethodnom periodu u cilju intenziviranja voćarske proizvodnje u našem gradu;
- Pružanje informacija o aktuelnim podsticajima, kako gradskim, tako i republičkim.

III IDENTIFIKACIONA KARTA

Tabela : Opšti podaci i pokazatelji

Naziv pokazatelja	Vrednost, opis pokazatelja	Izvor podatka i godina
OPŠTI PODACI		
Administrativni i geografski položaj		
Autonomna pokrajina	/	rzs*
Region	Šumadija i Zapadna Srbija	rzs*
Oblast	Raška	rzs*
Grad ili opština	Grad Novi Pazar	rzs*
Površina	742 km ²	rzs*

Broj naselja	99	rzs*
Broj katastarskih opština	99	rzs*
Broj područja sa otežanim uslovima rada u poljoprivredi (POURP)		
Demografski pokazatelji		
Broj stanovnika	104.674	rzs**
Broj domaćinstava	23584	rzs*
Gustina naseljenosti (broj stanovnika/površina, km ²)	141	
Promena broja stanovnika 2011:2002 (2011/2002*100 - 100)	+18733	rzs**
- u ruralnim područjima AP/JLS	/	rzs**
Stanovništvo mlade od 15 godina (%)	23,61	rzs**
Stanovništvo starije od 65 godina (%)	8,48	rzs**
Prosečna starost	33,5	rzs*
Indeks starenja	48	rzs*
Bez školske spreme i sa nepotpunim osnovnim obrazovanjem (%)	5	rzs*
Osnovno obrazovanje (%)	37	rzs*
Srednje obrazovanje (%)	47	rzs*
Više i visoko obrazovanje (%)	11	rzs*
Poljoprivredno stanovništvo u ukupnom broju stanovnika (%)	12	Procena
Prirodni uslovi		
Reljef (ravničarski, brežuljkasti, brdski, planinski)	Brdsko-planinski	Interni
Preovlađujući pedološki tipovi zemljišta i bonitetna klasa	škriljci, peščari, krečnjaci IV-VIII klase	Interni
Klima (umereno-kontinentalna, subplaninska ...)	Umereno-kontinentalna	Interni
Prosečna količina padavina (mm)	627	Interni
Srednja godišnja temperatura (°S)	9.4	Interni
	Sliv reke Raške	

Hydrografija (površinske i podzemne vode)	zahvata povr. 1193 km ² , dužina mreže vodotokova iznosi 879km	Interni	gazdinstava koja navodnjavaju KPZ		
Površina pod šumom (ha)	37565	rzs*	Ovodnjavana površina KPZ (ha)	0	Interni
Površina pod šumom u ukupnoj površini AP/JLS (%)	51	rzs*	Navodnjavana površina KPZ (ha)	793	rzs***
Pošumljene površine u prethodnoj godini (ha)	0	rzs*	Površina poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini na teritoriji AP (ha)	/	interni
Posečena drvena masa (m ³)	/	rzs*	Površina poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini koja se daje u zakup (ha):	5419	Interni
POKAZATELJI RAZVOJA POLJOPRIVREDE			- fizička lica (%)	0,46	Interni
Stanje resursa			- pravna lica (%)	0,00	
Ukupan broj poljoprivrednih gazdinstava:	5044	rzs***	Goveda, svinje, ovce i koze, živina, košnice pčela (broj)	88408	rzs***
Broj registrovanih poljoprivrednih gazdinstava (RPG):	3770	Uprava za trezor	Traktori, kombajni, priključne mašine (broj)	10318	rzs***
- porodična poljoprivredna gazdinstva (%)	99,94		Poljoprivredni objekti (broj)	4285	rzs***
- pravna lica i preduzetnici (%)	0,06		Hladnjače, sušare, staklenici i plastenici (broj)	504	rzs***
Korišćeno poljoprivredno zemljište - KPZ (ha)	19950	rzs***	Upotreba mineralnog đubriva, stajnjaka i sredstava za zaštitu bilja (ha, broj PG)	Min.đub.- 3651/2905PG , Stajnjak- 3499/3572PG Zašt.bilja- 1637/1889PG	rzs***
Učešće KPZ u ukupnoj površini JLS (%)	55		Broj članova gazdinstva i stalno zaposlenih na gazdinstvu:	12425, 0 stalno zaposlenih	rzs***
Oranice i bašte, voćnjaci, vinogradi, livade i pašnjaci, ostalo (ha, %)	75	rzs***	(na porodičnom PG: na gazdinstvu pravnog lica/preduzetnika) (ha)	12425 na por.gazdin. 8 na gazd.pravnog lica	rzs***
Žita, industrijsko bilje, povrće, krmno bilje, ostalo (ha, %)	21	rzs***	Godišnje radne jedinice (broj)	3265	rzs***
Prosečna veličina poseda (KPZ) po gazdinstvu (ha)	3,95	rzs***	Zemljoradničke zadruge i udruženja poljoprivrednika ⁽²⁴⁾ (broj)	7 zadruga, 23udruženja	Interni
Obuhvaćenost poljoprivrednog zemljišta komasacijom (ha)	0	Interni	Proizvodnja poljoprivrednih proizvoda (količina):		
Obuhvaćenost zemljišta nekim vidom udruživanja (ha)	0	Interni			
Broj poljoprivrednih	1332	rzs***			

- biljna proizvodnja (t)	15 t/ha	rzs***	Broj stanovnika na jednog lekara	/	rzs*
- stočarska proizvodnja (t, lit, kom.)	9645 grla goveda, 3304 svinja, 16091 ovce, 49368 kom. ži vine, 10000 košnica	Interni	Broj korisnika socijalne zaštite	2131	rzs*
			Diverzifikacija ruralne ekonomije		
			Zaposleni u sektorima poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede (broj)	76	rzs* rzs***
POKAZATELJI RURALNOG RAZVOJA			Gazdinstva koja obavljaju druge profitabilne aktivnosti (broj)	25 –narodna radinost	rzs***
Ruralna infrastruktura			Turisti i prosečan broj noćenja turista na teritoriji AP/JLS (broj)	U periodu 2016-2017 teritoriju grada posetilo je 20496 turista, evidentirano je 44237 noćenja	rzs*
<i>Saobraćajna infrastruktura</i>					
Dužina puteva(km)	735	rzs*	Transfer znanja i informacija		
Pošte i telefonski pretplatnici (broj)	4 pošte, 20563 pretplatn.	rzs*	Poljoprivredna savetodavna stručna služba (da/ne)	Da	Interni
<i>Vodoprivredna infrastruktura</i>			Poljoprivredna gazdinstva uključena u savetodavni sistem (broj)	120	PSSS
Domaćinstva priključena na vodovodnu mrežu (broj)	19870	rzs*			
Domaćinstva priključena na kanalizacionu mrežu (broj)	16074	rzs*			
Ukupne ispuštene otpadne vode (hilj.m ³)	/	rzs*			
Prečišćene otpadne vode (hilj.m ³)	/	rzs*			
<i>Energetska infrastruktura</i>					
Proizvodnja i snabdevanje električnom energijom(broj)	Na teritoriji grada ne postoji pogon za proizvodnju el.energije, distributer el.energije je ED Kraljevo	Interni			
<i>Socijalna infrastruktura</i>					
Objekti obrazovne infrastrukture(broj)	26 objekata predšk.obrazovanje, 16 objekata škole osnov.obraz. sa 27obj.izd. odeljenja, 7 obj.srednje škole i 2 univerziteta	rzs*			